

Kartorna berättar om livet på Lidingö under 350 år

Lördagen den 1 oktober kl. 13.00. invigs höstens stora utställning av lidingökartor från 1661 till våra dagar. Kartorna visar både de stora, dramatiska skeendena på Lidingö och hur vardagen har förflutit för lidingöborna.

Här kan man se hur markerna på Lidingö på 1770-talet delas upp när familjen Banér tvingas ge upp fideikommisset och sälja sina ägor. På en karta fyrtio år senare ser man den första flottbron mellan Larsberg och Lidingöbro och på en karta från 1884 finns faktiskt två broar; en ny flottbro har tillkommit vid Torsvik och den gamla har ännu inte hunnit rivas.

Upptäck Lidingös dramatiska historia

Nu finns ännu en intressant bok till försäljning i Museet! Vår styrelseledamot Lena Norberg har skrivit en berättelse om Lidingös utveckling under åren 1909 till 1926. Den handlar om en dramatisk tid under och efter första världskriget när inte bara Lidingö, utan hela Sverige, genomgick ett kraftigt uppbyggnadsarbete. Både välstånd och demokrati behövde utvecklas, inte minst på Lidingö som i början av 1900-talet var ett rent bondesamhälle.

Det är en berättelse om hur driftiga entreprenörer började bygga villastaden och hur demokratin infördes på ön. Den blivande villastaden behövde vägar, skolor, omsorg, kommunikationer, handel och inte minst en bro. I början av 1900-talet hade Stockholm kastat sina

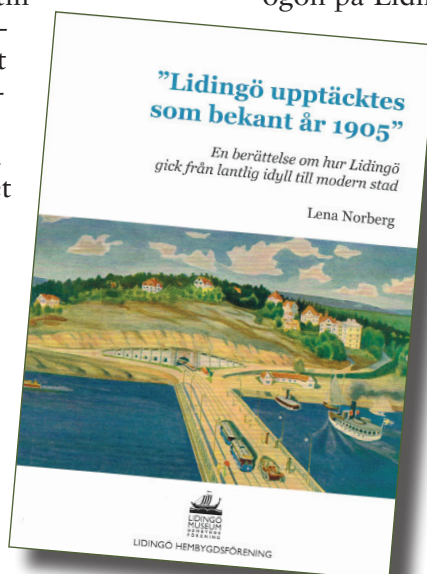
Lidingö förändras dramatiskt i början av 1900-talet när stadsborna flyttar ut till landet och villastäder etableras – Lidingö Villastad, Herserud, Islinge, Brevik och Skärsätra. Med 1940- och 1950-talen kommer flerfamiljshusen och på 1960-talet de stora radhusområdena.

Utställningen visar också det vardagliga livet på Lidingön. På kartorna kan vi hitta väderkvarnar, tidiga industrier som kopparhammare och kolförädling, färjelägen, krogar och platser där man dragit fiskenot. På Lidingö fanns jaktmarker: varggropar, "björnkärr" och en plats vid Torsvik där tjädern spelade.

Här finns mycket att se och begrunda och därför har utställningsgruppen producerat en "kartbok", en katalog som finns till försäljning. För intresserade anordnas sex programkvällar, varannan onsdag med början 5 oktober. I anslutning till utställningen anordnas också fyra kulturhistoriska vandringar med guidning av Marianne Foghammar och Marianne Råberg (se Kalendariet).

Välkommen till kartornas spännande värld! I utställningsgruppen har ingått Carl-Henrik Ankarberg, Lars-Eric Dahlstedt, Marianne Foghammar, Ulla Larsson, Lena Norberg och Marianne Råberg. Utställningen har formgetts av Andreas Lindberg.

Lena Norberg

ögon på Lidingö och ville inkorporera ön till sig.

Tack vare dessa förutseende entreprenörer klarade ön sig och kunde så småningom bli en egen köping och nu en egen stad.

Lena Norberg har grävt i gamla protokoll, i Lidingö Tidning och i tidigare Lidingöböcker. Boken är rikt illustrerad med roliga bilder, bland annat från vår egen Bildbank.

"Lidingö upptäcktes som bekant år 1905" är titeln på boken som säljs i Museet och måste läsas av varje historieintresserad Lidingöbo! Pris: 250 kr, 200 kr för medlem i föreningen.

Susann Thorngren

Lär känna våra arbetsgrupper

I förra numret av HembygdsNytt inledde vi en liten serie om föreningens många arbetsgrupper. Nu fortsätter vi med Programgruppen och Dokumentationsgruppen.

Dokumentationsgruppen

Vem: Margareta Borgelin, född och uppvuxen på ön och sedan länge åter bosatt här. Sammanställande i Dokumentationsgruppen,

Värvad till gruppen: Jag blev medlem i Hembygdsföreningen efter att jag hört om det nyligen öppnade Lidingö Museum för drygt tjugo år sen. Jag började som museivärd – ett jättebra sätt att lära känna föreningen och museet. Jag blev snart tillfrågad att ta hand om Dokumentationsgruppen och har därefter också varit engagerad i flera andra uppgifter inom föreningen och Museet.

Mina uppgifter: Jag deltar bland annat i produktionen av museets tema-utställningar och den så kallade basutställningen om Lidingös utveckling, med att ta fram stadens kulturskyltar, med marknadsföring m.m. Jag har också varit redaktör för HembygdsNytt och medverkat i flera av de böcker som föreningen givit ut. Under två sexårsperioder har jag ingått i föreningens styrelse.

Vad är föreningens viktigaste uppgift: Hembygdsföreningens mål och uppgifter framgår av föreningens stadgar. Där framhålls bland annat att LHF ska verka för att fördjupa kunskapen om Lidingös historia och samtid. Kulturhistoriskt värdefulla byggnader och miljöer ska värnas och bevaras, barn och ungdomar få tillgång till Lidingös kulturarv. Föreningen ska bevaka och medverka i planering för stadens framtid, driva Lidingö Museum och genomföra kulturaktiviteter i trivsamma former.

Programgruppen

Vem: Teddy Widstrand, uppvuxen sedan barnsben på Lidingö.

Värvad till arbetsgruppen: Blev tillfrågad för ett tjugotal

år sedan av en bekant om jag ville hjälpa till med lite uppgifter i LHF. Det var allt ifrån att bära möbler till att planera aktiviteter. Det var lätt att känna gemenskap med de trevliga medlemmarna. Efter några år valdes jag in i styrelsen som snart beslöt att bilda en arbetsgrupp som skulle ta ansvar för de aktiviteter som vi ville presentera för våra medlemmar. Jag blev ansvarig för Programgruppen.

Mina uppgifter: I Programgruppen ska varje föreslagen aktivitet följas åt av beslut om tidpunkt, ansvarig kontaktperson, ekonomi och marknadsföring. Vi håller protokollförda månadsmöten. Jag deltar också i föreningens Marknadsgrupp och har även några andra uppgifter inom föreningen.

Vad är föreningens viktigaste uppgift: Hembygdsföreningens mål har naturligtvis förändrats en hel del under alla de nittiotvå år som föreningen har funnits. Nuvarande mål finns specificerade i våra stadgar där det framför allt framhålls att Lidingös historia, miljöer, kulturarv och framtid ska hanteras och bevaras genom Lidingö Hembygdsförenings och Lidingö Museums arbete.

Lena Norberg.
Foto: Siv Bergius

Sedan sist

Nya medlemmar tack vare Mini-Almedalen. Strax före midsommar anordnade webbtidningen Lidingö Nyheter under två dagar i Ansgarskyrkan ett "Almedalen i miniatyr". Tidningen hade förberett några frågor som politiker från samtliga partier fick svara på. Även Hembygdsföreningen hade fått med en fråga som rörde politikernas syn på det kommande kulturmiljöprogrammet, där vi är remissinstans.

Från Hembygdsföreningen deltog Marianne Råberg, Lena Norberg, Siv Bergius, Robert Hallenborg och Susann Thorngren med ett eget bord. Vi passade på att dela ut information om Hembygdsföreningens många aktiviteter och det nyss framtagna visitkortet med adress till den nya Bildbanken. Glädjande nog visade många av politikerna stort intresse för vår verksamhet och försäkrade att vi är en viktig part när det gäller Lidingös framtida utseende. Dessutom kunde vi efteråt notera att flera deltagare anmält sig som medlemmar! Hembygdsnytt hälsar dem alla välkomna till oss!

Susann Thorngren

Yttrande över naturreservat

Lidingö stad har lagt fram förslag om att bilda ett nytt naturreservat omfattande Sticklingeskogen och att utöka nuvarande Långängen-Elfviks naturreservatet med bl a skogsområdet i den norra delen av Elfvikslandet, skogsområdet på Kottlasjöns södra sida samt ett område vid Mölna. Förslaget är ute på remiss fram till den 12 september. Hembygdsföreningen tillstyrker förslaget i sitt yttrande. Varje Lidingöbo kan också lämna in sin syn på förslaget som är utställt i stadshusets entrehall och på stadens webbsida. Gör gärna det så det blir ett starkt stöd bakom förslaget!

Marianne Råberg

Mattias Enn tillbaka – Repris & Premiär!

Efter vårens utsålda föreställningar återkommer estradören Mattias Enn och sjunger på museet. Han gör en repris av "Povel Ramels Prima Donnor" tis 27/9 och en hyllning till världssopranen Birgit Nilsson, som var Lidingöbo på 1940-50-talet, blir det sön 2/10. Mer svensk revyhistoria: "Ett sekel av revyer - från Rolf till Ramel" ges tor 6/10, och på en ny föreställning: "Kära Lidingöbor!" om bl a Tage Danielsson,

Anita Lindblom, Beppe Wolgers, Ulla Sallert m fl blir det lör 15/10 och tor 20/10. *Samtliga föreställningar ges kl 16:00 och pågår en timme utan paus.*

Entré 250 kr. Kaffeservering finns från kl 15:00. Boka biljett via mejl info@lidingohembygd.se eller tel 08-765 75 67 (tis o tors kl 11-14). Uppge namn, telefonnummer, samt önskat antal biljetter och till vilket datum, betala via Swish eller bankgiro.

Se vårt kalendarium på sid 4.

Höstmarknad 23 oktober

Nu blir det Höstmarknad igen, nämligen söndag 23 oktober kl 12.15-15.00 på S:ta Annagården.

Höstmarknaden, är ett samarangemang med Lidingö församling, inleds med en traditionell hembygdsgudstjänst i Lidingö kyrka kl 11. Efter gudstjänsten går vi med föreningens fana i spetsen ner till S:ta Annagården, som då öppnar portarna för dagens Höstmarknad.

Här finner du hantverksgruppens fina alster, som finns till försäljning. Du finner även lotterier, loppis, tombola och bokbord. Kaffeservering, där allt hembakat brukar försvinna snabbt. Loppisprylar, böcker och hembakat önskas till marknaden.

Har ni något hemma, som skulle passa att säljas på ett loppisbord? Vi tar även emot gamla textilier, böcker till bokbordet. Inventera era förråd och bokhyllor. Lämna era bidrag på museet från tisdag 27 september till torsdag den 6 oktober under museets ordinarie öppettid kl 12.00-15.00.

Har du lust att baka?

Kaffeserveringen tar gärna emot hembakade kakor och bröd. Marmelad, saft och sylt tar vi också gärna emot.

Lämna på S:ta Annagården lördag 22 oktober mellan kl 9-13 eller söndag 23 oktober kl 9-11.30.

Kerstin Larsen

Höstvandringar med LHF

Nu återupptar Hembygdsföreningen sina populära kulturhistoriska vandringar i vackra och intressanta lidingöområden. Följ med på någon av dessa fyra vandringar på historiska vägar – i områdena Sticklinge/Bo respektive Kyrkviken/Askrike. Vandringarna är drygt 2 km långa och tar cirka 1,5 timme vardera.

Marianne Foghammar, arkeolog, guidar genom det förhistoriska och historiska Boo söndagen den 9 oktober. Samling på Bo Gärde omedelbart norr om gångtunneln under Norra Kungsvägen (busshållplats Askrikevägen). Vi avslutar vid gravfältet mitt emot Askrike Pizzeria.

Nästa vandring söndagen 16 oktober följer "Prästens färdväg – södra delen" Del 1. Marianne följer oss på en vandring från Lidingö kyrka till 600 år tillbaka i tiden vid Sticklinge gravfält. Samling på parkeringen vid Lidingö kyrka och avslutning vid gravfältet där buss 205 avgår varje halvtimme till Lidingö centrum.

Den tredje vandringen lördagen 22 oktober, "Prästens färdväg – Del 2", börjar vid gravfältet vid Sticklinge och avslutas vid Rödstugan. Därifrån går buss 205 varje halvtimme till Lidingö centrum.

Marianne Råberg, antikvarie, leder en arkitekturvandring längs Kyrkviken och Elfviksvägen söndagen den 2 oktober kl. 13. Vi

ser bland annat på Canadaradhusen, villor ritade av Ralph Erskine, Rudboda gård och Björnbo. Samling vid tennishallens entré. Parkering finns vid Lidingövalen, busshållplats Askrikevägen. (204,212)

Lidingös rika djurliv

Tisdag 4 oktober visar och berättar Tomas Carlberg om öns fåglar, däggdjur och fjärilar.

Tomas är uppvuxen på Lidingö och har studerat öns djurliv i 50 år. Han är zoolog och passionerad fotograf. 2019 hade han en uppmärksam fotoutställning i samarbete med Lidingö Hembygdsförening.

Idag arbetar Tomas som chefredaktör för tidskriften Fauna & flora och som miljökonsult på Naturcentrum AB.

Vad är det för fågel ovan?
Vi gör en dragning med alla rätta svar som inkommit till vår info-adress före 25 september. Fin vinst väntar. Lycka till!

KALENDARIUM

September

18/9 kl 11-15 Elviksgårdsdagen

27/9 kl 16 Polvel Ramels Prima Donnor*

Oktober

1/10 kl 13 Invigning av *Kartorna berättar*

2/10 kl 13 Promenad utmed Kyrkviken

2/10 kl 16 *En hyllning till Birgit Nilsson med Mattias Enn**4/10 kl 19 *Lidingös rika djurliv** med Tomas Carlberg

5/10 kl 19 Vad lidingökartorna berättar med Carl-Henrik Ankarberg*

6/10 kl 16 Ett sekel av revyer – från Rolf till Ramel med Mattias Enn*

7/10 kl 15-1730 Bukowskis kommer till Museet

9/19 kl 13 Det förhistoriska och historiska Boo..

13/10 kl 18 *Lidingö upptäcktes som bekant år 1905*, Lena Norberg i Stadsbiblioteket15/10 kl 16 *Kära Lidingöbor!* med Mattias Enn*16/10 kl. 13 *Prästens färdväg Del 1"*,19/10 kl. 19 *Hur gjorde och gör en lantmätare* med Lars-Eric Dahlstedt*20/10 kl. 16 *Kära Lidingöbor!* med Mattias Enn*22/10 kl. 13 *Prästens färdväg Del 2"*,23/10 Kl. 12.15-15.00
Höstmarknad i Ansgarskyrkan

November

2/11 kl 19 *Kartorna berättar om Lidingö villastad**

12/11 kl 19 Stadens Kulturvecka startar

16/11 kl 19 *Historiska kartor*, med Clas Tollin*30/11 kl 19 *Kartorna berättar om livet i Torsvik.** OBS.Föranmälning till kansliet.
Betala i samband med anmälan.

Vi söker fler värdar

Vi behöver fler värdar till butiken på museet! Kort beskrivning av arbetet: Två värdar tjänstgör vid varje arbetspass. I tjänsten ingår att öppna museet och hälsa besökarna välkomna. I butiken har vi försäljning av hantverk, böcker m.m. Museet är öppet tisd, torsd, lörd och sönd kl 12- 15. Du bör vara serviceinriktad och positiv. Du får vägledning om våra rutiner och det finns alltid folk att fråga Är du intresserad hör av dig till Kerstin Larsen via kerstin.larsen@gmail.com , 0707 847872 kansliet 08-7657567

Bukowskis kommer till Lidingö Museum

till det vi i LHF under flera år genomfört under namnet Antikforum. Alla är välkomna att komma till museet med värdeföremål för att få en professionell värdering. Föremålen måste kunna bäras d.v.s. möbler och stora eller tunga saker kan vi inte hantera. Experterna från Bukowskis kommer att finnas på plats fredagen den 7 oktober från kl. 15.00 till 17.30 och kölappar kommer att delas ut.

**RAMA IN
HÖSTENS FÄRGER
OCH FORMER**

LHF-medlemmar får **10% rabatt**
på alla inramningar.

A K V A T I N T A B
RAMVERKET & Co

Torsviksvägen 4 (vid Circle K) info@ramverket.se
Tfn 08-611 31 80
www.ramverket.se

HembygdsNytt nr 3/2022
Ansvarig utgivare: Robert Hallenborg
Tf. Redaktör: Lena Norberg
Layout: Siv Bergius

LHF:s kansli och Museum
Tel: 08-765 75 67 Lejonvägen 26A, 181 32 Lidingö.
Öppettider Museet: tis, tor, lör, söndag 12-15
Öppettider Kansliet: tis och torsdag 09.30-15.30
Se hemsidan för aktuell information

Medlemsavgift
250:- familj 375:-
BG: 5802-2187
Swish: 123 181 45 65
www.lidingohembygd.se
info@lidingohembygd.se